

prof. dr hab. Bernard Staniec
Zakład Zoologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
ul. Akademicka 19
20-033 Lublin

Lublin, 04.12.2017 r.

Ocena

dorobku naukowego i organizacyjnego oraz osiągnięć w zakresie popularyzacji wiedzy i kształcenia młodej kadry naukowej dra hab. inż. Wojciecha Grodzkiego prof. nadzwyczajnego Instytutu Badawczego Leśnictwa w Krakowie, w związku z wnioskiem o nadanie Mu tytułu naukowego profesora

Dr hab. inż. Wojciech Grodzki prof. nadzw. jest kierownikiem Zakładu Lasów Górskich Instytutu Badań Lasów w Krakowie. Studia wyższe ukończył w 1984 roku na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, uzyskując tytuł zawodowy magistra inżyniera leśnictwa, na podstawie obrony pracy magisterskiej, pt. *Badania nad odwierzchołkowym zamieraniem pędów Pinus nigra Arn. na powierzchni testowej nr 1 (leśn. Repecko) i nr 2 (leśn. Brynica)*. Promotorem rozprawy był prof. dr. Stanisław Domański. W tym samym roku dr W. Grodzki pracował kolejno na stanowisku stażysty i technologa, a po odbyciu rocznej służby wojskowej objął etat asystenta w Pracowni Ochrony Lasów Górskich, funkcjonującej w ramach Zakładu Gospodarki Leśnej Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa w Krakowie. W 1996 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk leśnych w oparciu o dysertację pt. *Zmiany w występowaniu szkodników wtórnych świerka w zniekształconych ekosystemach leśnych Sudetów Zachodnich*”, której promotorem był prof. dr hab. Zenon Capecki, ówczesny kierownik w/w Pracowni. Decyzją Dyrektora IBL, praca została uhonorowana Nagrodą II stopnia. Jeszcze w tym samym roku Kandydat awansował na stanowisku adiunkta, a w 1997 r. objął funkcję kierownika Pracowni Ochrony Lasów Górskich w Zakładzie Gospodarki Leśnej Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa w Krakowie. Jedenaście lat później (w 2008 r.) uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk leśnych na podstawie kolokwium habilitacyjnego i opracowania pt. *Wykorzystanie pułapek feromonowych do monitoringu populacji kornika drukarza w wybranych parkach narodowych w Karpatach*, nagrodzonego przez Dyrektora IBL Nagrodą I stopnia. W 2008 roku został mianowany na stanowisko docenta, a od roku 2010 do chwili obecnej pracuje na stanowisku

profesora nadzwyczajnego. Od 2015 jest także kierownikiem Zakładu Lasów Górskich IBL w Krakowie.

1. Ocena dorobku naukowego

Aktywność naukowa dr hab. Wojciecha Grodzkiego koncentruje się zasadniczo wokół szeroko pojętej ochrony lasów górskich przed szkodliwą działalnością niektórych gatunków owadów. Poruszana tematyka, choć generalnie spójna, jest wielowątkowa i wzajemnie się uzupełnia. W twórczości Kandydata przeważają prace ekologiczne, nie brakuje jednak także publikacji, dotyczących różnorodności biologicznej, czy opracowań aplikacyjnych z zakresu czynnej ochrony terenów leśnych. Tak więc rozwijana specjalność naukowa jest w pełni zbieżna z ukończonym kierunkiem studiów magisterskich oraz profilem badawczym jednostki, w której Kandydat realizuje swoją karierę naukową od ponad 30 lat.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, rozwój naukowy ocenianego pracownika naukowego, w odniesieniu do tematyki i poziomu realizowanych zadań badawczych, przebiegał na kolejnych jego etapach w różnym tempie. Generalnie widać w nim wyraźny postęp. Jednak sama dynamika pokonywania poszczególnych szczebli kariery zawodowej, jak na pracownika instytutu badawczego nieobciążonego obowiązkami dydaktycznymi, nie zasługuje na szczególną uwagę. Jeszcze do końca lat 90-tych ubiegłego wieku, czyli również i po uzyskaniu stopnia doktora (w 1996 roku), były to prawie wyłącznie (prócz jednej) prace polskojęzyczne, publikowane głównie w dwóch, nisko punktowanych, specjalistycznych wydawnictwach leśnych. Przełom nastąpił po roku 2000, kiedy to obraz twórczości naukowej dr hab. W. Grodzkiego zmienił się diametralnie *in plus*, a obok prac o zasięgu krajowym pojawiło się kilka cennych opracowań współautorskich, wydanych na łamach periodyków z bazy JCR. Jak wynika ze składu autorów tych opracowań, były one zapewne owocem uczestniczenia Kandydata w kilku ważnych programach badawczych, głównie o zasięgu międzynarodowym. Prace te oraz nagrodzona przez Władze macierzystej jednostki naukowej obszerna monografia stały się podstawą do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk leśnych (w 2008 roku). Osiągnięte po tym awansie efekty badawcze stanowią podstawę mojej oceny w kontekście aspiracji Kandydata do tytułu naukowego profesora nauk leśnych.

W ciągu ostatnich dziewięciu lat działalności zawodowej nastąpił duży progres dorobku badawczego Kandydata w stosunku do okresu przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego. Na podkreślenie zasługuje nie tylko wzrost samej liczby prac z bazy JCR (z 9 do 14), ale przede wszystkim znaczne powiększenie wartości wskaźników bibliometrycznych (IF - z 5,464 do 28,812; punkty MNiSW z 179 do 549). Nieco gorzej wygląda sam udział ocenianej

osoby w powstaniu prac zaliczanych do dorobku naukowego, szczególnie w odniesieniu do prac z czynnikiem wpływu (średnio 53% przed i 30% po habilitacji). Jednak fakt ten dotyczy głównie prac wysoko indeksowanych (IF powyżej 2,5), przy powstaniu których szeroka współpraca z wieloma autorami jest niezbędna, co tym samym zmniejsza procentową partycypację poszczególnych badaczy w powstaniu publikacji. Uzyskany dotychczas Index h wynosi, w zależności od bazy, 11 lub 13 (Scopus).

Główna tematyka naukowa realizowana przez Kandydata dotyczy zjawiska gradacji wybranych gatunków korników, ze szczególnym uwzględnieniem kornika drukarza jako jednego z najgroźniejszych szkodników świerczyn. W licznych swoich pracach, z pokaźnym udziałem własnym, dr. hab. W. Grodzki badał głównie mechanizm i uwarunkowania gradacji tego chrząszcza na różnych terenach górskich. Ustalił m.in. ścisły związek wiatrołomów oraz innych czynników biotycznych (np. np. cech drzewostanu) i abiotycznych (np. temperatury otoczenia) z jej przebiegiem i natężeniem. W tym kontekście interesującym osiągnięciem była możliwość wykorzystanie kornika drukarza jako gatunku wskaźnikowego zanieczyszczenia powietrza. Czynniki ten bowiem znacząco osłabia drzewostany, które stają się bardziej podatne na ataki tego szkodnika i sprzyja masowemu jego pojawowi. Istotnym wkładem było też określenie możliwości i sposobów ograniczania zagrożeń gradacją w zależności od funkcji rozpatrywanych terenów leśnych, czyli lasów gospodarczych (ochrona czynna) lub terenów objętych ochroną prawną (ochrona bierna). Dotychczasowym ukoronowaniem tego nurtu badawczego jest cenna i użyteczna monografia [3.19], w powstaniu której Kandydat, jako redaktor, miał decydujący udział. Oprócz zagadnień opisujących w niej negatywne skutki działalności kornika drukarza na drzewostany, Autorzy zwracają także uwagę na duże jego znaczenie biocenotyczne. Jako tzw. „gatunek zwornikowy”, daje bowiem możliwość występowania licznych innych grup zwierząt. Fakt ten może być istotny w zachowaniu różnorodności biologicznej na terenach leśnych słabo przekształconych (często chronionych), gdzie powinny działać naturalne procesy samoregulacyjne.

W zmieniających się warunkach środowiskowych Kandydat określił także nowy status zagrożenia dla drzewostanów ze strony kilku innych gatunków korników. Szczególną uwagę poświęcił kornikowi modrzewiowemu, którego rola gospodarcza znaczenie wzrosła po przebudowie drzewostanów świerkowych na modrzewiowe, w przypadku niektórych pokłeskowych terenach górskich.

Znaczącym osiągnięciem było także zdefiniowanie skutków selektywnego zwalczania kornika drukarza na wzrost liczebności i znaczenia gospodarczego innych Scolytidae. Fakt ten jest najprawdopodobniej związany z zaburzeniem naturalnych relacji konkurencyjnych między

tymi owadami. W tym kontekście dr hab. W. Grodzki przeprowadził szereg obserwacji, dotyczących znaczenia różnorodności biologicznej na występowanie szkodników lasów górskich.

Komplementarne do w/w tematyki i bardzo ważne z punktu widzenia ochrony lasu są też prace w dorobku Kandydata, dotyczące praktycznego zastosowania różnych chemicznych i biologicznych preparatów, służących do zwalczania owadów kambio- i ksylofagicznych. Badanie te prowadzono w celu monitorowania oraz realnego ograniczenia ich liczebności. Wśród syntetycznych związków testowano głównie substancje o charakterze odstrasżającym. Interesujące w tym zakresie były także próby zastosowania, choć z niezadawalającym skutkiem, małoinwazyjnych biopreparatów, zawierających entomopatogenne grzyby lub bakterie.

Uczestnictwo Kandydata w kilku programach międzynarodowych zaowocowało bardzo wartościowymi opracowaniami, definiującymi ważne procesy przyrodnicze, zachodzące w skali Europy. W tym kontekście godnym podkreślenia jest wieloautorska praca [2.18], będąca efektem zakrojonych na szeroką skalę badań, również w ujęciu historycznym, nad wpływem zmian klimatycznych na występowanie kluczowych gatunków drzew, budujących lasy górskie starego kontynentu. Jak się okazało, osiągnięte wyniki w niektórych aspektach nie potwierdziły dotychczasowych, hipotetycznych przewidywań wskazując, że problem kształtowania się w obecnych realiach klimatycznych górskich zbiorowisk leśnych jest bardziej złożony. Wagę osiągniętych danych definiuje nie tylko ich globalne znaczenie, ale także poziom czasopisma, w którym je opublikowano (IF=8,224; 45 pkt.).

Wszystkie w/w nurty badawcze, dotyczące kompleksowej ochrony terenów leśnych przed owadami szkodliwymi wymagają zastosowania nowoczesnych narzędzi opartych na technologii Geograficznych Systemów Informacyjnych (GIS). Kandydat, dzięki szerokiej współpracy międzynarodowej, od dłuższego czasu powszechnie stosuje te metody w przestrzennej ocenie zagrożeń ze strony różnych szkodników leśnych oraz w analizie ich występowania. Doniosłość uzyskanych danych w tym zakresie potwierdza opublikowanie ich w wysoko indeksowanych czasopismach (np. praca 2.19, IF= 4,769; 45 pkt.) lub wartościowych monografiach.

Obok bogatego i wartościowego dorobku twórczego, uzyskanego szczególnie po otrzymaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, uznanie w skali międzynarodowej wysokiej pozycji naukowej dra hab. W. Grodzkiego uzasadnia zaproszenie Go do zrecenzowania 25 artykułów w 17 czasopism z tzw. listy filadelfijskiej oraz 15 spoza bazy JCR.

Kandydat swoje badania prowadził w ramach m.in. ponad 40 tematów badawczych, finansowanych ze środków zagranicznych. Był też kierownikiem dwóch grantów krajowych, w

tym jednego w ocenianym okresie działalności naukowej. Swoje osiągnięcia systematycznie przedstawiał na wielu kongresach i zjazdach naukowym o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, wśród których 23 odbyło się po ostatnim awansie.

Zanim podsumuję opisaną wyżej część działalności zawodowej dra hab. W. Grodzkiego, pozwolę sobie na odrobinę osobistej refleksji, dotyczącej aktualnego znaczenia realizowanej przez Niego tematyki badawczej. Z wielu fragmentów, zarówno autoreferatu, jak i lektury załączonych prac naukowych wynika, że obok zagadnień czysto praktycznych, związanych z gospodarką drzewostanami, nie obce są Kandydatowi także kwestie znaczenia i ochrony różnorodności biologicznej zbiorowisk leśnych. Jako entomolog i pracownik naukowy, specjalizujący się w zakresie badań podstawowych o owadach (systematyka, taksonomia, morfologia), cenię sobie roztropne i odpowiedzialne stanowisko moich kolegów po fachu w odniesieniu do problemów pojawiających się na styku gospodarka leśna - ochrona różnorodności biologicznej. Mam tu oczywiście na myśli obecnie bardzo aktualną sprawę i towarzyszące jej kontrowersje, dotyczące czynnej ochrony terenów leśnych przed kornikiem drukarzem. Wierzę w to, że wykorzystując swoje doświadczenie oraz ogromną wiedzę w tym zakresie, dr hab. Wojciech Grodzki będzie niezależnym i rozsądnym ekspertem, dla którego pragmatyzm ekonomiczny nie będzie za wszelką cenę wygrywał z ochroną dóbr naturalnych i racjonalnym nimi gospodarowaniem. Jest On już obecnie niekwestionowanym autorytetem w w/w dziedzinie, a Jego głos będzie jeszcze bardziej słyszalny po uzyskaniu tytułu naukowego, czego Mu z całego serca życzę.

W związku z powyższym stwierdzam, że przedstawiony do oceny dorobek naukowy dra hab. Wojciecha Grodzkiego jest w pełni wystarczający, w aspekcie Jego aspiracji do tytułu naukowego profesora nauk leśnych.

2. Osiągnięcia w zakresie opieki naukowej i kształcenia młodej kadry

Kandydat, będąc właściwie od początku swojej kariery zawodowej pracownikiem instytutu naukowego, nie prowadził zajęć ze studentami, nie może być więc oceniany w zakresie działalności dydaktycznej. Legitymuje się natomiast już pokaźnym dorobkiem, dotyczącym kształcenia i oceny osiągnięć naukowych młodej kadry. Dotychczas wypromował jednego doktoranta, zaś 3 osoby pod jego kierunkiem wszczęły przewody doktorskie. Tematyka rozprawy jednego z otwartych przewodów budzi moje szczególne uznanie, gdyż dotyczy kambiofagów związanych ze świerkiem. Jest więc kolejnym dowodem, że badania różnorodności biologicznej dla dr hab. W. Grodzkiego są nadal ważne, i że warto je propagować wśród młodych adeptów nauk leśnych. Kandydat jest też autorem ocen 5 rozpraw doktorskich,

był również recenzentem w dwóch przewodach habilitacyjnych. Stwierdzam więc, że w zakresie kształcenia młodej kadry naukowej Kandydat spełnia z nawiązką kryteria, przewidziane dla osób starających się o tytuł naukowy.

3. Ocena działalności organizacyjnej

Dr hab. W. Grodzki bardzo aktywnie uczestniczy w działalności organizacyjnej i naukowej macierzystej jednostki badawczej oraz innych instytucji związanych z gospodarowaniem terenami leśnymi i ich ochroną. Od dwóch lat jest kierownikiem Zakładu Lasów Górskich IBL w Krakowie. Wcześniej jako członek, a obecnie drugą kadencję pełni funkcję zastępcy Przewodniczącego Rady Naukowej IBL. W swojej karierze zawodowej był lub nadal jest członkiem Rad Naukowych czterech parków narodowych, obejmujących tereny górskie.

Jest też wyróżniającym się pracownikiem naukowym w zakresie kreowania procesu wydawniczego szeregu publikacji naukowych. Był współwydawcą materiałów pokonferencyjnych czterech międzynarodowych sympozjów naukowych. Sprawował lub sprawuje funkcję członka Komitetu Redakcyjnego lub Rady Naukowej trzech czasopism naukowych. Od początku 2017 powierzono Mu funkcję redaktora naczelnego kwartalnika *Leśne Prace Badawcze*. Wcześniej był też redaktorem obszernej, wieloautorskiej monografii, dotyczącej kornika drukarza, o której wcześniej wspominałem w ocenie dorobku naukowego Kandydata. Wszystkie wyżej opisane działania potwierdzają moją pozytywną ocenę tej części aktywności zawodowej ocenianej osoby.

3. Ocena działalności popularyzacyjnej naukę

Dr hab. W. Grodzki jest aktywnym popularyzatorem wiedzy naukowej. Systematycznie prezentuje wyniki swoich badań na licznych konferencjach naukowych w kraju i zagranicą. Jako uznany ekspert w zakresie ochrony lasu, regularnie uczestniczy w naradach naukowych, organizowanych przez Generalną Dyрекcję Lasów Państwowych, na których omawiane są bieżące problemy, dotyczące prognoz różnych zagrożeń terenów leśnych. Jego funkcja doradcza jest także realizowana poprzez udział w bardzo użytecznej serii publikacji, skierowanej głównie do leśników, pod wymownym wspólnym tytułem - *Instrukcja Ochrony Lasu*. Brał także czynny udział w licznych spotkaniach popularno-naukowych o tematyce leśnej, organizowanych przez różne stowarzyszenia, jednostki administracji samorządowej oraz parki narodowe. Udzielał się też medialnie, jako uczestnik licznych wywiadów zamawianych przez redakcje kilku czasopism branżowych oraz jako ekspert wypowiadający się w poglądowym filmie, dotyczącym gradacji

kornika drukarza. Tak więc również i na tym polu działalności zawodowej oceniana osoba spełnia wymagania stawiane kandydatom starającym się o uzyskanie tytułu naukowego.

4. Konkluzja

Podsumowując całokształt dorobku naukowego należy stwierdzić, że dr hab. Wojciech Grodzki jest naukowcem o ukształtowanych zainteresowaniach badawczych i ugruntowanej pozycji międzynarodowej. Świadczą o tym propozycje współpracy, kierowane przez różne instytucje do uczestniczenia w licznych przedsięwzięciach związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami leśnymi. Jego pozycja jako cenionego uczonego i eksperta została także dostrzeżona przez redakcje wielu prestiżowych wydawnictw naukowych, dla których Kandydat sporządził liczne recenzje artykułów naukowych.

Dorobek naukowy dr hab. Wojciecha Grodzkiego stanowi ważny wkład w światową wiedzę w zakresie nauk leśnych i biologicznych. Jego prace są często cytowane przez wielu badaczy w najlepszych periodykach naukowych. Specjalne miejsce w tym kontekście zajmują badania, dotyczące zjawiska gradacji kornika drukarza, które obok dużej wartości naukowej, mają także ogromne znaczenie aplikacyjne. Ich wartość doceniły także Władze macierzystej jednostki naukowej, przyznając kilkakrotnie Kandydatowi stosowne nagrody. W ciągu ostatnich 9 lat, a więc po otrzymaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, nastąpił znaczący progres Jego dorobku naukowego, szczególnie pod względem poziomu osiągniętych wyników, który w pełni upoważnia do ubiegania się o tytuł profesora nauk leśnych.

Oceniana osoba posiada także odpowiednie osiągnięcia w zakresie kształcenia młodych kadr, a także jako popularyzator wiedzy naukowej. Jest też sprawnie i skutecznie zarządzającym menadżerem i kierownikiem jednostki naukowej.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że dr hab. Wojciech Grodzki spełnia wymagania formalne do uzyskania tytułu profesora, zgodnie ze stosowną ustawą, i wnioskuję do Wysokiej Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie Starym o skierowanie postępowania w sprawie nadania Jemu tytułu profesora nauk leśnych do dalszych etapów.

prof. dr hab. Bernard Staniec

